**Beleidsregel van de Inspecteur-generaal van het Onderwijs, van ,
nr. 4910272, houdende toevoegingen en wijzigingen aan het Toezichtkader BVE 2012**

De Inspecteur-generaal van het onderwijs,

Gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 13 van de Wet op het onderwijstoezicht;

Gelet op de goedkeuring van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op xxxx 2016;

Besluit:

Artikel I
Het Toezichtkader BVE 2012 (Stcrt. 2011, nr. 18890) wordt als volgt gewijzigd:

A
Paragraaf 5.1, onder GEBIED 2: EXAMINERING EN DIPLOMERING wordt "2.1.2 Dekking van het kwalificatiedosser (n.e.)" vervangen door: 2.1.2. Dekking van de kwalificatie-eisen en keuzedeeleisen

B
In paragraaf 5.2 wordt "een ministeriële Regeling Examenstandaarden MBO" vervangen door: de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012

C
Bijlage 1, GEBIED 1: ONDERWIJSPROCES, wordt als volgt gewijzigd:
1. De aanduiding "Aspect 1.1" wordt vervangen door:
Aspect 1.1 Samenhang
Het programma van de opleiding is afgestemd op het eindtermendocument/ kwalificatiedossier en voor opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 tevens op de keuzedelen van de opleiding, alsmede op andere landelijke richtlijnen en vertoont samenhang en een passende opbouw.
2. In het portret van indicator 1.1.1 Inhoud wordt na 'richtlijnen.' toegevoegd: En voor opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 is het programma ook gericht op de keuzedelen van de opleiding.
3. In het portret van indicator 1.6.1 Voorlichting wordt na 'vrijwillige bijdragen.' toegevoegd: Voor opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 is de informatie vooraf over de opleiding tevens in overeenstemming met de keuzedelen.

D
Bijlage 1, GEBIED 2: EXAMINERING EN DIPLOMERING komt te luiden:
GEBIED 2: EXAMINERING EN DIPLOMERING
Hieronder worden drie standaarden voor de examenkwaliteit gegeven. Per standaard zijn meerdere indicatoren opgenomen. Bij elke afzonderlijke indicator is een portret gevoegd. De examenkwaliteit voldoet aan de indicator indien de situatie voor het grootste deel voldoet aan de beschrijving in het portret.

Aspect 2.1: Exameninstrumentarium*
Examenstandaard 1: Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen

Indicator	Portret
2.1.1 Onderscheid tussen	De instelling heeft een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de

Examenstandaard 1: Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen

Indicator	Portret
ontwikkelgerichte toetsen en examinering	opleiding – en daarin opgenomen ontwikkelgerichte toetsen – en de examinering. Deze overgang is gemarkeerd. De examencommissie heeft geëxpliciteerd op grond van welk examen en overige eisen het diploma wordt verstrekt. De studenten weten welke beoordeling meetelt voor het behalen van het diploma.
2.1.2 Dekking van de kwalificatie-eisen en keuzedeeleisen	Bij de inrichting van examens is sprake van volledigheid en passende complexiteit, om de beroepsuitoefening op het vereiste beheersingsniveau zoals omschreven in het kwalificatiedossier te examineren. – Voor opleidingen gericht op de herziene kwalificatiestructuur dekt het exameninstrumentarium de kwalificatie-eisen die zijn aangegeven in het bijbehorende kwalificatiedossier en voor opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 ook de keuzedeeleisen van de keuzedelen van de opleiding van de betreffende examenkandidaat. Het instrumentarium maakt een evenwichtige beoordeling mogelijk en de examenvorm is afgestemd op de exameninhoud. – Voor opleidingen gericht op de beroepsgerichte kwalificatiestructuur zijn de kwalificatie-eisen opgenomen in de examens, waarbij meer dan driekwart van de werkprocessen per kerntaak – de essentie van het beroep inbegrepen – wordt geëxamineerd. Hierbij zijn de inhoud en toetsvorm zodanig afgestemd op de vereisten, dat kennis, vaardigheden en houding in een goede balans passend worden beoordeeld; –Voor eindtermgerichte opleidingen zijn de kwalificatie-eisen opgenomen in de examens, waarbij meer dan driekwart van de eindtermen per deelkwalificatie – de essentie van het beroep inbegrepen – wordt geëxamineerd. Hierbij zijn de inhoud en toetsvorm zodanig afgestemd op de vereisten dat deze passend worden beoordeeld. Voor alle opleidingen geldt daarbij dat: – wettelijke beroepsvereisten – indien van toepassing – volledig zijn geëxamineerd met examens die qua inhoud en toetsvorm passend zijn; – de exameninstrumenten de kwalificatie-eisen voor de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en rekenen en, voor mbo-niveau 4 opleidingen, Engels zodanig afdekken dat recht wordt gedaan aan het bijbehorende CEF-niveau dan wel het referentieniveau.
2.1.3 Cesuur	Er is een verantwoorde procedure gevolgd voor het bepalen van de cesuur, zowel voor de onderscheiden examenonderdelen (te weten de beroepsspecifieke, de generieke en – wat betreft de opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 – de keuzedelen) als voor het examen voor de opleiding als geheel. De cesuur van het exameninstrumentarium ligt op het niveau waarop de student voldoet aan de onderscheiden vereisten. De cesuur is zodanig opgesteld dat de beoordeling (en daarmee de waardering van de kennis, vaardigheden en houding van de student) in totaal niet lager uitpakt dan voor de vakbekwaamheid voor het beroep, voor de generieke onderdelen taal en rekenen en voor onderscheiden keuzedelen noodzakelijk is. Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekenning die recht doet aan het belang van de kwalificatie-eisen en bij opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 betreft dat ook de keuzedeeleisen. Er is sprake van een weging van de examenopdrachten/-toetsen

Examenstandaard 1: Het exameninstrumentarium sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen

Indicator	Portret
	onderling, die geen afbreuk doet aan de genoemde cesuur.
2.1.4 Beoordelingswijze	Het exameninstrumentarium is voorzien van een beoordelingsvoorschrift dat een zo objectief mogelijke beoordeling waarborgt. Dit betekent dat: – het beoordelingsvoorschrift is voorzien van richtlijnen die leiden tot een onafhankelijke beoordeling; – de prestatie-indicatoren of vergelijkbare beoordelingscriteria herleidbaar in het beoordelingsvoorschrift zijn opgenomen en een correct antwoordmodel of beoordelingsschema beschikbaar is; – de beoordelaar eruit kan opmaken welke (deel)waardering aan een prestatie van een student toegekend moet worden; – de beoordelaar eruit kan opmaken welke eindwaardering gegeven moet worden; – de beoordelaar de gegeven waarderingen conform het beoordelingsvoorschrift herleidbaar kan onderbouwen. Uit de beoordelingsrichtlijnen blijkt dat de beoordeling in elk geval plaatsvindt: – per deelkwalificatie bij eindtermgerichte opleidingen; – per kerntaak bij opleidingen gericht op de beroepsgerichte kwalificatiestructuur of op de herziene kwalificatiestructuur, en – per keuzedeel van de opleiding van de examenkandidaat bij opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016. De beoordeling wordt gebaseerd op de prestatie-indicatoren of vergelijkbare beoordelingscriteria uit het kwalificatiedossier en (bij opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016) ook uit het keuzedeeldocument. Als een examen(onderdeel) niet is behaald, wordt op het niveau van de prestatie-indicator of vergelijkbare beoordelingscriteria verantwoord wat de oorzaak daarvan is.
2.1.5 Transparantie	Alle betrokkenen hebben een helder beeld van hoe het examen eruit ziet en hoe het wordt uitgevoerd en beoordeeld. Studenten en beoordelaars zijn geïnformeerd over de beoordelingscriteria en de wijze waarop het examen zal plaatsvinden en over de beoordeling. Het exameninstrumentarium is voorzien van afnamecondities en aanwijzingen voor de beoordelaars en de studenten voor de uitvoering van het examen.

Aspect 2.2:Afname en beoordeling*
Examenstandaard 2: De examenprocessen van afname en beoordeling zijn deugdelijk

Indicator	Portret
2.2.1 Authentieke afname	Het examen bevat tenminste activiteiten die de student als beginnend beroepsbeoefenaar in het toekomstige beroep uitvoert, afgestemd op het kwalificatiedossier (of eindtermendocument). De werkomstandigheden en de sociale context tijdens de beoordeling van het examen komen zoveel mogelijk overeen met die in het toekomstige beroep; onderdelen van het examen vinden in de reële beroepspraktijk plaats. Het beroepenveld is betrokken bij de examinering en beoordeelt de afname en beoordeling als realistisch.
2.2.2 Betrouwbaarheid	De afname en beoordeling zijn deugdelijk en verlopen zoals beoogd. In gelijke gevallen wordt gelijk geoordeeld. De beoordeling is zo objectief mogelijk. Voorzieningen die zijn getroffen om dat te bereiken worden adequaat

Aspect 2.2:Afname en beoordeling*
Examenstandaard 2: De examenprocessen van afname en beoordeling zijn deugdelijk

Indicator	Portret
	toegepast. Examenopdrachten, afnamecondities en beoordelingen zijn voor alle studenten zodanig opgezet en toegepast dat geen afbreuk wordt gedaan aan de betrouwbaarheid van de uitkomsten van de examenopdracht of het examenprogramma als geheel, noch aan het niveau daarvan. Er is sprake van een deskundige beoordeling van studenten gericht op het vakinhoudelijk correct beoordelen van de vereiste kennis, houding en vaardigheden van de student.

Aspect 2.3: Diplomering*
Examenstandaard 3: De diplomering is deugdelijk

Indicator	Portret
2.3.1 Besluitvorming diplomering	De examencommissie neemt deugdelijke besluiten over het verstrekken van diploma's of (indien van toepassing) certificaten en (indien van toepassing) over het verlenen van vrijstellingen voor delen van het examen als de student aan de vereiste voorwaarden heeft voldaan. De examencommissie legt op basis van registratie van de besluitvorming verantwoording af.
2.3.2 Verantwoordelijkheid examencommissie	De examencommissie vergewist zich met gepaste grondigheid en frequentie van de kwaliteit van het exameninstrumentarium, de afname, de beoordeling, de besluitvorming betreffende de diplomering en van de deskundigheid van bij de examinering betrokken personen. Om vast te stellen of de beoordeling adequaat verloopt, wordt gebruik gemaakt van bijvoorbeeld resultatenanalyses, deelnemerevaluaties en gegevens uit (steekproefsgewijze) dubbele beoordelingen. De examencommissie legt vast wanneer beoordelingsresultaten worden aangepast en tot welke verbeteracties deze correcties leiden of hebben geleid. De examencommissie analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als de beoordelingen niet naar wens verlopen.

De normering

Een oordeel over de examenkwaliteit van een opleiding komt als volgt tot stand.
De normering bestaat uit twee stappen:

- 1.een normering per standaard;
- 2.een normering voor het eindoordeel over de examenkwaliteit van de opleiding.

De focus van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar de kwaliteit van de examinering en diplomering richt zich op de standaarden. Per standaard wordt een oordeel uitgesproken op een tweepuntschaal (onvoldoende – voldoende). Indicatoren en portretten zijn daarvoor indicerend en richtinggevend.
Voor de examenkwaliteit van een opleiding wordt een oordeel uitgesproken op een vierpuntschaal (goed – voldoende – onvoldoende – slecht).

Goed

- –Aan alle standaarden is voldaan;
- –De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.

Voldoende

- –Aan alle standaarden is voldaan;
- –Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.

Onvoldoende

- –Aan één of twee standaarden is niet voldaan.

Slecht

- –Aan geen van de drie standaarden is voldaan.

Zoals hierboven is weergegeven is de examenkwaliteit van een opleiding voldoende wanneer aan alle drie de standaarden is voldaan en voor het grootste deel aan de

omschrijving van de portretten wordt voldaan, waaronder aan de essentiële onderdelen. Een voorbeeld van een essentieel onderdeel is het examineren van de wettelijke beroepsvereisten (bij indicator 1.2).
Voor eindtermgerichte opleidingen dient elke onderzochte deelkwalificatie aan de standaarden te voldoen.

In het studiejaar 2016-2017 maken de in de portretten bij standaard 1 genoemde bepalingen betreffende keuzedelen nog geen onderdeel uit van de normering van standaard 1 (exameninstrumentarium). Worden de keuzedelen van een opleiding niet geëxamineerd of de resultaten van de keuzedelen niet meegenomen in de diplomering, dan leidt dat tot een onvoldoende voor standaard 3 (diplomering).

E
In Bijlage 1, GEBIED 6: KWALITEIT VAN HET LERAARSCHAP wordt in het portret van indicator 6.3.4 Bekwame en bevoegde docenten na 'kwalificatiedossiers' toegevoegd: en keuzedelen.

Artikel II
Deze beleidsregel treedt in werking met ingang de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst.

Deze beleidsregel zal met de bijlage en de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Inspecteur-generaal van het onderwijs,

M. Vogelzang

Toelichting

Sinds januari 2012 is het Toezichtkader BVE 2012 van kracht. Sinds januari 2015 is het Addendum 2015 bij het Toezichtkader BVE 2012 tevens van kracht.
Omdat met ingang van augustus 2017 naar verwachting een nieuw toezichtkader van kracht zal zijn, behelst deze beleidsregel slechts beperkte aanpassingen van het Toezichtkader BVE 2012.
De aanpassingen zijn nodig vanwege de herziening van de kwalificatiestructuur, met de verplichte invoering van keuzedelen bij opleidingen waarvan het eerste studiejaar start op of na 1 augustus 2016.
Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze beleidsregel is geplaatst.

De herziening van de kwalificatiestructuur, met de verplichte invoering van keuzedelen heeft geleid tot de "Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 28 mei 2016, nr. MBO/856494, houdende wijziging van de Regeling gegevensverstrekking persoonsgebonden nummer BVE 2009, de Regeling modeldiploma mbo, de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 en de Subsidieregeling praktijkleren in verband met de herziening van de kwalificatiestructuur mbo vanaf 1 augustus 2016". Deze wijzigingsregeling regelt onder andere dat Bijlage A van die regeling de bestaande bijlage van de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 vervangt. Bijlage A bevat de landelijke standaarden voor de kwaliteit van examens van beroepsopleidingen, als bedoeld in artikel 7.4.4 van de Wet educatie en beroepsonderwijs (hierna: WEB), inclusief de bijbehorende normering. Bovengenoemde wijzigingsregeling treedt in werking op 1 augustus 2016.

Naar aanleiding van de wijziging van de bijlage van de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012, wordt ook bijlage 1 van het Toezichtkader op het GEBIED EXAMINERING EN DIPLOMERING gewijzigd. De in deze beleidsregel aangebrachte aanpassingen van GEBIED 2 EXAMINERING EN DIPLOMERING in bijlage 1 van het Toezichtkader BVE 2012 zijn gelijk aan de wijzigingen die in bovengenoemde bijlage A zijn aangebracht ten opzichte van de bestaande bijlage van de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012. De enige uitzondering hierop is dat de nummering is aangepast aan de in het waarderingskader gehanteerde nummering bij de onderscheiden gebieden.

De wijziging van bovengenoemde bijlage 1 betreft gewijzigde tekstpassages van:
- indicator 2.1.2 en bijbehorend portret;
- het portret van indicator 2.1.3 Cesuur;
- het portret van indicator 2.1.4 Beoordelingswijze;
- het portret van indicator 2.3.1 Besluitvorming diplomering;
- de normering voor GEBIED 2 EXAMINERING EN DIPLOMERING.

De overige teksten van bijlage 1 zijn ongewijzigd gebleven. De bijlage is van toepassing op alle categorieën opleidingen, te weten de eindtermgerichte opleidingen, de opleidingen gebaseerd op de bestaande beroepsgerichte kwalificatiestructuur en de opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 (die gebaseerd zijn op de herziene kwalificatiestructuur met keuzedelen), met dien verstande dat in bepaalde portretten onderscheid wordt gemaakt naar de categorie opleiding. De standaarden voor de examenkwaliteit hebben betrekking op de examinering en diplomering betreffende de gehele opleiding, dus bij opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 ook op keuzedelen (conform artikel 7.4.4, onderdeel a, van de WEB zoals geldend per 1 augustus 2016).

De Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 zal overigens opnieuw worden gewijzigd met ingang van 1 augustus 2017. Op die datum treden namelijk de nieuwe en op elkaar afgestemde toezichtkaders (die dan onderzoekskaders heten) voor de onderscheiden onderwijssectoren (primair onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs,

voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs) in werking, waaronder het Onderzoekskader mbo 2017 met het nieuwe waarderingskader mbo 2017.

Wijziging vanwege de invoering van keuzedelen
De wijziging van de bijlage van de Regeling standaarden examenkwaliteit mbo 2012 vloeit voort uit de wijziging van de WEB in verband met de invoering van keuzedelen als onderdeel van de invoering van de herziene kwalificatiestructuur mbo. Opleidingen waarvan het eerste studiejaar is gestart op of na 1 augustus 2016 moeten gebaseerd zijn op een kwalificatie van een herzien kwalificatiedossier en een of meer keuzedelen.
Met de wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met het regelen van keuzedelen waarop beroepsopleidingen mede worden gebaseerd (*Stb.* 2015, 390) wordt de kwalificatiestructuur in het middelbaar beroepsonderwijs (hierna: mbo) herzien met het oog op een betere, inhoudelijke aansluiting van beroepsopleidingen op de arbeidsmarkt en het vervolgonderwijs. Met de invoering van de herziene kwalificatiestructuur is elke kwalificatie opgebouwd uit een basisdeel en een profieldeel en worden keuzedelen geïntroduceerd. Keuzedelen staan naast de kwalificatie en vormen een verdieping of verbreding ten opzichte van de kwalificatie of dragen bij aan een betere voorbereiding voor vervolgonderwijs.
In de bovengenoemde wetswijziging is onder andere bepaald dat de standaarden voor de examenkwaliteit ook betrekking hebben op de eisen van de keuzedelen (artikel 7.4.4 van de gewijzigde WEB).

In de onderhavige beleidsregel zijn vanwege de invoering van keuzedelen behalve de bovengenoemde gewijzigde tekstpassages bij GEBIED 2: EXAMINERING EN DIPLOMERING ook gewijzigde tekstpassages aangebracht bij:

GEBIED 1: ONDERWIJSPROCES
- aspect 1.1. Samenhang
- het portret van indicator 1.1.1 Inhoud
- het portret van indicator 1.6.1 Voorlichting

GEBIED 6: KWALITEIT VAN HET LERAARSCHAP
- het portret van indicator 6.3.4. Bekwame en bevoegde docenten

De overige teksten van bijlage 1 van het Toezichtkader BVE 2012 zijn ongewijzigd gebleven.

De inspectie heeft volgens het voorschrift in de WOT met betrokkenen overleg gevoerd over de onderhavige wijziging van bijlage 1 van het Toezichtkader BVE 2012.

De Inspecteur-generaal van het onderwijs,

M. Vogelzang